

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2024-005 van:

mevrouw XXXX geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 1C onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 15 januari 2024 een klaagschrift, gedateerd op 15 januari 2024, van mevrouw XXXX, hierna te noemen klagster.

Klagster heeft in haar klaagschrift een klacht ingediend betreffende het veiligheidsonderzoek dat heeft plaatsgevonden op 31 december 2023.

De klachtencommissie ontving op 19 januari 2024 een verweerschrift, gedateerd op eveneens 19 januari 2024 van mevrouw XXXX, GZ-psycholoog en regiebehandeling afdeling Volte 1C/D, hierna te noemen verweerster. Op 23 januari 2024 zijn op verzoek van de klachtencommissie de voortgangsrapportages van klagster ontvangen.

Verweerster heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De klachtencommissie ontving op 14 februari 2024 een toelichting bij het klaagschrift, gedateerd op 14 februari 2024 van mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, namens klagster.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 15 februari. Klagster, verweerster, alsmede de leden van de klachtencommissie waren bij de mondelinge behandeling van de klacht aanwezig, waarbij het psychaterlid van de commissie, mevrouw XXXX digitaal was aangesloten. Mevrouw XXXX was als vervanger van mevrouw XXXX aanwezig. Tevens was mevrouw XXXX, juriste, aanwezig.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- Het veiligheidsonderzoek dat is gedaan op 31 december 2023.

3. Standpunt van klagster

De klacht van klagster betreft het veiligheidsonderzoek dat is uitgevoerd op 31 december 2023.

Klagster stelt dat op 31 december 2023 een groep beveiligers op de afdeling kwam. Alle cliënten moesten in de keuken aan tafel gaan zitten. Alle slaapkamers werden vervolgens gecontroleerd op aanwezigheid van voorwerpen die cliënten niet in het bezit mogen hebben of die een aanzienlijk risico op ernstige schade veroorzaken.

Daarnaast werden alle cliënten door twee beveiligers één voor één meegenomen naar de separeerruimte, waar zij zich volledig moesten uitkleden en scheurkleding aan kregen. Vervolgens werden de cliënten aan kleding en lichaam onderzocht, aldus klaagster. Daarvoor bestond geen enkele feitelijke en juridische grondslag.

Formele vereisten

Klaagster stelt dat niet is voldaan aan de formele vereisten zoals vastgelegd in artikel 3:4 Wvvgz. Volgens klaagster kan verplichte zorg enkel in een beperkt aantal situaties worden verleend, van geen van deze situaties was bij het betreffende veiligheidsonderzoek sprake.

Volgens klaagster was voorts geen aanleiding voor een vermoeden van aanwezigheid van voorwerpen die klaagster niet haar bezit mocht hebben of die een aanzienlijk risico op ernstige schade veroorzaken.

Volgens klaagster heeft verweerster dit beaamt. De zorgverantwoordelijke is hieromtrent beslissingsbevoegd. Zij had op grond van de wet de eventuele beslissing gemotiveerd op schrift moeten stellen en de geneesheer-directeur van die beslissing op de hoogte moeten brengen. De geneesheerdirecteur had vervolgens een afschrift van de beslissing aan klaagster en haar advocaat moeten verstrekken en hen schriftelijk moeten informeren over de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid advies en bijstand te vragen aan de patiëntenvertrouwenspersoon conform artikel 9:10 jo. artikel 8:14 Wvvgz. Klaagster heeft een dergelijke brief niet ontvangen.

Materiele vereisten

Klaagster stelt dat bovendien niet is voldaan aan de algemene uitgangspunten van hoofdstuk 2 Wvvgz. Zij benoemt dat de mogelijkheden voor vrijwillige zorg moeten zijn uitgeput voordat verplichte zorg wordt ingezet, hetgeen volgens klaagster niet aan de orde was. Klaagster stelt bovendien dat minder bezwarende alternatieven voorhanden waren (artikel 3:3 sub b jo. artikel 2:1 lid 3 Wvvgz).

Het verlenen van de verplichte zorg is niet proportioneel (artikel 3:3 sub c jo. artikel 2:1 lid 3 Wvvgz). Het veiligheidsonderzoek diende volgens klaagster geen doel zoals vermeld in artikel 3:4 Wvvgz, maar heeft grote impact gehad op het gevoel van veiligheid van klaagster. Klaagster voelde zich machteloos, vernederd, geïntimideerd, gestrest, gefrustreerd, verdrietig en rechteloos toen zij zich in de separeer heeft moeten uitkleden waarna kleding, lichaam en kamer ten onrechte werden gecontroleerd.

Voorts was het niet redelijkerwijs te verwachten dat de verplichte zorg effectief zou zijn (artikel 3:3 sub d jo. artikel 2:1 lid 3 Wvvgz) en de mogelijke nadelige effecten van het veiligheidsonderzoek op lange termijn zijn niet voldoende afgewogen en met ter zake deskundigen besproken (artikel 2:1 lid 8 Wvvgz).

Klaagster is van mening dat zij schade heeft geleden. Zij heeft zich machteloos, vernederd geïntimideerd, gestrest, gefrustreerd, verdrietig en rechteloos gevoeld. Klaagster verwijst naar een uitspraak van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2023:504) waarin de Hoge Raad stelt dat dergelijk nadeel op geld behoort te worden gewaardeerd.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om haar klacht gegrond te verklaren en schadevergoeding toe te kennen van € 250,-.

3. Standpunt van verweerster

De instelling erkent de klacht van klaagster inzake het uitgevoerde veiligheidsonderzoek en acht een gegrondverklaring van de klacht in de rede. Verweerster stelt dat vast kan worden gesteld dat bij het veiligheidsonderzoek niet is voldaan aan de Wvvgz-vereisten waarvan sprake moet zijn in geval van een dergelijke inzet. Verweerster heeft dit met klaagster besproken en excuses aangeboden.

De instelling kan zich een billijke en passende schadevergoeding voorstellen en refereert zich wat betreft de hoogte daarvan aan het oordeel van de klachtencommissie.

4. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat klaagster TBS met dwangverpleging is opgelegd op grond van artikel 37a jo. 37b WvSr. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvvgz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klaagster klaagt over het veiligheidsonderzoek op 31 december 2023 grond van artikel 9:10 jo. artikel 8:14 Wvvgz. Op grond van artikel 10:3 onder j Wvvgz kan klaagster over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie acht zich bevoegd om deze klacht van klaagster te beoordelen.

5. De beoordeling van de klachten

De klachtencommissie stel vast dat de instelling de klacht erkent en ook erkent dat een passende schadevergoeding aan de orde is.

Daarmee stelt de klachtencommissie voorhad vast dat de instelling er kennelijk zelf van uit gaat dat het betreffende onderzoek ten aanzien van klaagster is gebaseerd op het ontbreken van een individuele beslissing ten aanzien van klaagster, zoals bedoeld in artikel 9.8 Wvvgz, luidende:

De zorgverantwoordelijke kan, indien er sprake is van verzet als bedoeld in artikel 1:4, beslissen tot het toepassen van middelen of maatregelen waar het zorgplan met inachtneming van de artikelen 9:5 en 9:6 niet in voorziet, voor zover dit tijdelijk ter afwending van een noodsituatie, die door betrokkene in de accommodatie als gevolg van de psychische stoornis wordt veroorzaakt, noodzakelijk is gelet op:

- a. ernstig nadeel voor betrokkene of anderen,*
- b. de veiligheid binnen de accommodatie,*
- c. de bescherming van rechten en vrijheden van anderen, of*
- d. de voorkoming van strafbare feiten.*

Vastgesteld wordt -en tevens erkend- dat geen individuele beslissing jegens klaagster is genomen en ook niet is aangegeven op grond waarvan het toepassen van middelen of maatregelen -zoals onderzoek van de kamer en onderzoek aan lichaam en kleding- geïndiceerd was, zodat reeds om die reden de klacht van klaagster gegrond is.

De klachtencommissie stelt daarmee tevens vast dat het betreffende onderzoek dus kennelijk door de instelling niet is gebaseerd op artikel 12 van de huisregels van de Woenselse Poort, luidende:

Indien er een redelijk vermoeden is dat u een voorwerp heeft dat gevaar kan opleveren, kan er een onderzoek aan uw kleding of aan uw lichaam en/of kamer-/ kastcontrole plaatsvinden. Het is mogelijk dat hierbij honden worden ingezet voor de opsporing van drugs. Wanneer een gevaarlijk en/of verboden voorwerp wordt aangetroffen, is de kliniek bevoegd deze in beslag te nemen. De kliniek draagt zorg dat het voorwerp, hetzij onder afgifte van een bewijs van ontvangst voor u wordt bewaard, hetzij met uw toestemming in uw aanwezigheid wordt vernietigd, hetzij al dan niet anoniem aan een opsporingsambtenaar wordt afgegeven. Ook kan er volgens protocol een urineonderzoek plaatsvinden indien hiervoor een indicatie is of hierover een vermoeden bestaat.

Waarbij overigens te gelden heeft dat de instelling ook niet aangegeven heeft welk redelijk vermoeden van de aanwezigheid van drugs of van gevaarlijke voorwerpen er dan bestond ten aanzien van klaagster.

Gelet op al het voorgaande is de klacht van klaagster dus **gegrond**, zodat de klachtencommissie zulks hierna ook zal beslissen, nu noch aan de formele noch aan de materiële vereisten voor onderzoek van de kamer en van lichaam en kleding van klaagster voldaan was.

6. Schadevergoeding

Nu de klacht gegrond wordt verklaard kan klaagster om een schadevergoeding verzoeken en zij heeft dat ook gedaan.

De instelling is in de gelegenheid gesteld om zich over dat verzoek om schadevergoeding uit te laten en zich daarbij gerefereerd aan het oordeel van de klachtencommissie.

Klaagster heeft een schadevergoeding verzocht van € 250,- vanwege het haar aangedane leed. De klachtencommissie zal dat verzoek toewijzen om de navolgende redenen.

Ter zitting is gebleken dat op Oudjaarsdag 2023 in de loop van de middag onaangekondigd ongeveer 15 beveiligers de betreffende afdeling binnen kwamen, waarbij alle daar aanwezige cliënten zich in de keuken moesten verzamelen, een verbod kregen om te spreken, waarna zonder enige toelichting de kamers van alle cliënten werden onderzocht. Vervolgens werden daarna alle cliënten één voor één naar de separeerruimte begeleid door 2 beveiligers. Daar moesten alle cliënten, waaronder klaagster, zich ontkleden en werden zij aan lichaam en kleding onderzocht. Wederom mocht niets worden gezegd en werd geen toelichting gegeven. Er zijn bij klaagster -en voor zover de klachtencommissie is gebleken ook niet bij andere cliëntengeen verboden of gevaarlijke voorwerpen gevonden, noch op haar kamer noch in of aan haar kleding of lichaam. De gehele operatie werd uitgevoerd met veel machtsvertoon en zonder enige toelichting. Een reden voor het onderzoek werd niet gegeven, ook niet door verweerster ter zitting.

De klachtencommissie kan zich zeer wel voorstellen dat dit alles bij klaagster een zeer grote indruk heeft gemaakt en dat zij zich machteloos, vernederd, geïntimideerd, gestresst, gefrustreerd, verdrietig en rechteloos heeft gevoeld. Dat blijkt overigens ook uit de voortgangsrapportages van de dagen na dit onderzoek, waarbij klaagster telkenmale op dit gebeuren is teruggekomen en veel last heeft ondervonden van alle indrukken die het op haar heeft gemaakt. Ook tijdens de zitting werd dat duidelijk.

Gelet op al het voorgaande acht de klachtencommissie een schadevergoeding van € 250,- zoals door klaagster verzocht meer dan redelijk en billijk en zal zij die vergoeding dus toewijzen.

7. Beslissing

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht over de het uitvoeren van het veiligheidsonderzoek op 31 december 2023 (artikel 9:10 jo. artikel 8:14), **GEGROND**;

- kent aan klaagster een schadevergoeding toe ter hoogte van € 250,-

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 19 februari 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer XXXX, voorzitter, mevrouw XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.